

Vyučovanie hebrejčiny

Vyučovanie hebrejčiny v Komárne pokračuje – info: kile@menhaz.sk

Deň židovskej kultúry

ŽNO v Komárne už tradične usporiada program pri príležitosti Európskeho dňa židovskej kultúry. Záujemcov očakávame 14. septembra 2014 v deň. Radi by sme Vám poskytli nahliadnutie do pestrého sveta židovského náboženstva a kultúry.

10:30 Regionálne stretnutie židovských náboženských obcí a komunity

Diskusia okolo okrúhleho stola s predstaviteľmi malých a veľkých náboženských obcí v záhrade Menházu

12:00 Košerný obed v stane

Predbežná registrácia na adrese kile@menhaz.sk je nutná do 7. sept.

13:30 Gilgul

Prezentácia knihy dr. Györgya Ságiho.

14:15 V očakávaní sviatkov

Predstaví sa rodina Míšu Kapustina – nového bratislavského reformného rabína.

15:00 Tajomná svadba

Prednáška Zsuzsanny Toronyi, pracovníčky Maďarského židovského archívu.

15:45 Odovzdávanie cien Kehila a Kehila Haver

16:00 Koncert v synagóge – Asociácia náročného diváka (Bratislava)

Posolstvo lásky v židovskej kultúre – Toujours lamour

Vstup na všetky programy je voľný! Každý záujemca je srdečne vítaný!

Program organizuje ŽNO v Komárne. (Tel.: 00421-35-7731-224, 0036-20-358-86-76, e-mail: kile@menhaz.sk). Vyhradzuje si právo zmeny programu.

Podujatie podporili: mesto Komárno, Nitriansky samosprávny kraj, JHF, JDC, NKA, Nadácia EZRA, Ústredný zväz židovských náboženských obcí v SR, NCSSZI, Vláda Slovenskej republiky – program národnostných menšín 2014. ■

Výlet ŽNO

Židovská náboženská obec v Komárne organizuje výlet do Budapešti, na ktorý srdečne pozýva každého záujemcu.

Termín:

Nedeľa, 7. septembra 2014

Program:

11:00 – Odchod autobusu pred budovy Útulku (Menház)

13:00 – Obed – stretnutie s členmi budapeštianskych komunit

15:00 – Prechádzka po Židovskej štvrti, zaujímavosti – s výkladom sprievodcu

16:30 – Voľný program – jarmok na nádvorí Gozsdu

18:00 – Obsadenie miest pred koncertom – stretnutie pred synagógou

19:00 – Koncert populárneho speváka Jánosa Bródyho v synagóge na ulici Dohány v rámci Letného židovského festivalu

cca. **21:00 – Odchod do Komárna**

Účastnícky poplatok: 25 EUR (pre účastníkov celodenného programu). Vstupenka na koncert osobitne: 8900 Ft

Prihlásiť sa môžete do 29. augusta 2014 na e-mailovej adrese kile@menhaz.sk a na telefónnom čísle 7731-224. Vyberte sa s nami na výlet aj Vy! ■

-p-

Výstava diel Miriam-Neiger Fleischmannovej

Otvorenie výstavy akademickej maliarky Miriam Neiger Fleischmannovej sa uskutoční **12. septembra 2014 o 17:00 v hlavnej budove Podunajského múzea** (Palác kultúry, Ul. Nádora č. 13, Komárno). Výstava bude otvorená od 12. septembra do 30. októbra 2014. Organizátori vás s radosťou uvítajú! ■

Blahoželáme!

Významné životné jubileum, deväťdesiate narodeniny, oslávila 17. júla 2014 pani **ZUZANA RUJDEROVÁ, rod. Weiszová**, členka Židovskej náboženskej obce v Nitre.

Narodila sa v obci Dubník na juhu Slovenska. Spolu s ďalšími príslušníkmi svojej rodiny a židovskej komunity bola odvečená do Osvienčimu a ďalších koncentračných táborov, kde si vytrpela neľudské zaobchádzanie. Po vojne sa domov vrátila s mamou a dvoma sestrami. V roku 1953 sa vydala za Martina Rujdera, s ktorým prežila päťdesiatpäť rokov pekného manželstva v duchu židovských tradícií, z ktorého sa im narodil syn Karol. Rodina s láskou, do veku 95 rokov, doopatrovala starú mamu a aktívne sa zapájala do všetkých sfér náboženského života. Pani Rujderová dnes prežíva dni svojho požehnaného veku v domácom prostredí, pod starostlivou opaterou svojho syna.

Členovia ŽNO v Nitre srdečne blahoželajú pani Zuzane Rujderovej k jubileu a prajú jej veľa zdravia a spokojnosti. Ad mea veesrim šana! ■

Prajeme hodne zdravia!

Viete sa odsťahovali z nášho mesta dve ženy, ktoré prežili holokaust. **Teta Erži Milesová** sa presťahovala do domu dôchodcov v Budapešti, aby bola blízko svojej rodiny. **Teta Blanka Lówingerová** odišla do Zlatnej na Ostrove. Obidvom prajeme hodne zdravia a vždy ich očakávame a srdečne vítame v Komárne. ■

Dostali sme dary z Prahy a z Děčína

Historik pán **Miroslav Michela** z Prahy daroval našej knižnici mimoriadne zaujímavý vzdelávací balík programov. Komárňanka **Tamara Zusková** z Děčína darovala našej komunite dve knihy o meste a o miestnej synagóge. Ďakujeme! ■

Žiadame Vašu podporu

Vážení čitatelia!

Prosíme Vás, aby ste podľa Vašich možností podporovali programy ŽNO v Komárne, ako aj vydávanie Spravodaja, údržbu budov a obnovu cintorína.

Od 1. januára 2008 môžete zasielať peniaze na nasledujúce účty (je možnosť platiť osobne na sekretariáte, ako aj poukázanie peňazí šekom):

Poukázanie peňazí z územia SR:

26384962/0900- Slovenská sporiteľňa alebo
10103804/5200- OTP Slovakia

Poukázanie peňazí zo zahraničia:

Adresa: Židovská náboženská obec v Komárne, Eötvösa 15, 94501 Komárno, Slovenská republika

IBAN: SK0609000000000026384962 SWIFT: GIBASKBX
Adresa banky: Slovenská sporiteľňa, Palatínova 33, 94501 Komárno

alebo

IBAN: SK5252000000000010103804 SWIFT: OTPVSKBX
Adresa banky: OTP Slovakia, Záhradnícka 10, 94501 Komárno

Ďakujeme!

Krátke správy

☆ Spravodajcu, Židovskú náboženskú obec v Komárne a klub Šalom podporili: rodina Kertész (Izrael), rodina Hoffbauer (Izrael), Holczer Ági (Sydney), Holczer Dan a syn (Izrael), Braunfeld Tibor (Nové Zámky), Rubovič Dušan (Košice), Krajčan Jozef (Komárno), Oláh Ilona (Komárno), Tamara Zusková (Děčín), Hirschel család (Izrael), dr. Müllerová Nelka (Matúškovo), Szokola Sámuelné (Vértessomló), Glatz Péter (Chicago). Ďakujeme!

☆ V priebehu leta pravidelne prichádzali návštevníci do Menháza. Aj naďalej vás srdečne očakávame.

☆ Knižnica Bélu Spitzera sa opäť obohatila. Milí čitatelia, čakajú vás nové aj staré knihy.

☆ Pokračujú prípravné práce na dome vo dvore Menházu, na dome na Ulici Eötvösa č. 9. budeme vymieňať okná. Práce sa budú zanedlho aj realizovať.

☆ K vchodu do cintorína sme kúpili novú informačnú vitrínu, kde budú vyvesené aktuálne informácie.

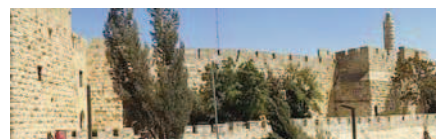
☆ V priebehu letných dovolení sme pripravovali naše jesenné programy, na ktorých rátame s Vašou účasťou!

Kóšer pečivo

V septembri a októbri máte možnosť objednať si kóšer pečivo a barchesy na nasledujúce dni: **12. septembra, 24. septembra (Roš hašana)-streda, 3. októbra (Erev Jom kipur)**.

Objednávky odovzdajte najneskôr dva dni pred termínom na sekretariáte ŽNO (7731-224 alebo kile@menhaz.sk) Pečivo si môžete prevziať po 12.30 hod. ■

Predbežne o Európskom dni židovskej kultúry

Dňa 14. septembra sa opäť stretne-
me v Komárne. Už sa stalo tradíci-
ou, že v Európsky deň židovskej kultúry
organizujeme celodennú akciu, na kto-
rej srdečne očakávame záujemcov. Je
to pre nás sviatok, keď návštevníkom
Menházu môžeme ukázať pozitívne
stránky židovstva. V tomto roku bude-
me môcť usporiadať akcie aj v novoob-
novenej záhrade.

Vedúci židovských komunít z regiónu,

pozvaní predsedovia ŽNO z Buda-
pešti a Bratislavy, ako aj zástupcovia
malých komunít otvoria tento deň roz-
hovorom o možnostiach spolupráce. O
10.30 hod. sa bude konať program s
názvom Malí a veľkí. Na tomto programe
sa môže zúčastniť každý. Program
bude pokračovať po kôšernom obede,
ktorý pre nás pripraví rebecen Bina
Stiefel. Nedávno vyšla knižka s názvom
Gilgul od dr. Györgya Ságiho, ktorú

predstavíme v stánku. Následne sa
predstaví nový rabín Miša Kapustin.
Riaditeľka maďarského židovského ar-
chívu Zsuzsanna Toronyi nás obozná-
mi s Tajomným sobášom. Aj v tomto
roku odovzdáme v synagóge ceny Ke-
hila a Kehila Chaver. Program sa ukon-
čí koncertom Asociácie náročného di-
váka. Každý je vítaný! ■

PT

Predstaví sa nový bratislavský rabín – Miša Kapustin

Som Miša Kapustin, narodil som sa
v Orenburgu, v Rusku, v roku
1980. Medzi mojimi predkami možno
nájsť dôstojníka vojenského námor-
níctva, ako aj pedagóga. V roku môj-
ho narodenia sme sa spolu s mamič-
kou presťahovali na ruský breh Tiché-
ho oceánu do Petropavlovskaja – Kam-
čatskija, nakoľko tam slúžil môj otec.
V roku 1984 sa celá rodina presťaho-
vala do Gruzínska do mesta Potiba,
kde som začal chodiť do školy. V roku
1991 ako utečenci sme museli opus-
tiť nebezpečné Gruzínsko, kde bola
vtedy občianska vojna a odišli sme do
Kerču na Ukrajinu. Maturoval som v
roku 1997 a ešte v tom istom roku
som začal študovať ekonomiku a prá-
vo na Krymskej univerzite.

V roku 1998 som sa zapojil do práce
Machonu, bol to dvojročný študijný
program pre vedúcich reformného
trendu v rámci židovstva na území bý-

valého Sovietskeho zväzu. V roku
1999 som skončil 2. ročník dialkove-
ho štúdia na univerzite a aj druhý roč-
ník Machonu, zároveň som pôsobil aj
v židovskej komunite v Kerči. Zvolili
ma do vedenia synagógy a ja som bol
zodpovedný za programy pre mládež,
v Talmud Tóre som učil židovské tra-
dície a históriu, týždenne raz som
prednášal židovskú históriu dospelým
poslucháčom. Viedol som bohoslužby
aj v priebehu sviatkov, zúčastnil som
sa na udalostiach komunity. Zapísal
som sa v Londýne do Leo Back Colle-
ge, kde som sa v roku 2000 stal poslu-
cháčom rabínskej fakulty.

V rokoch 2000-2005 som študoval na
Leo Back College a rok na univerzite v
Tel-Avive. Skončil som v roku 2005, zís-
kal som titul magister z hebrejčiny a ži-
dovských vied a stal som sa rabínom.

V rokoch 2005-2007 som bol rabí-
nom v reformnej komunite na Ukraji-

ne v Charkove. Odtiaľ som sa presťaho-
val do Simferopolu a stal som sa rabí-
nom komunít v Simferopole, Sevasto-
pole, Jevpatoriji, Feodesiji a Kerči.

V roku 2010 som sa oženil s Marinou
Kapustinovou, máme dve deti, Hannu
a Barucha. Od septembra 2007 do
marca 2014 som slúžil na Kryme. Po ru-
skej okupácii sme sa rozhodli, že sa od-
sťahujeme. Koncom marca 2014 sme
na pozvanie ÚZ ŽNO na Slovensku pri-
šli sem, do Bratislavy.

Od júna 2014 slúžim ako reformova-
ný rabín v Bratislave, s celoštátnou pô-
sobnosťou. Je pre mňa veľkou ctou, že
môžem pomôcť bratislavským a sloven-
ským židom.

*(Z angličtiny do maďarčiny preložila
Judit Schweitzer – Vincze)*

**Naším hosťom bude spolu so svojou
rodinou 14. septembra t.r. ■**

Vysoké sviatky v Komárne

Významným medzníkom v živote našej komunity je orga-
nizácia jesenných sviatkov. Žiaľ, čím ďalej, tým je nás me-
nej, preto vás prosíme, zapojte sa do sviatočných programov.
Na všetkých bohoslužbách poskytneme pomoc pri modlení
tým, ktorí nie sú v ňom zbehlí, a to fonetickým čítaním mod-
litieb. Príďte medzi nás, my vám pomôžeme, iba s vašou po-
mocou môže naša komunita ďalej žiť!

Predmodliaci: Mihály Riszovannij (Budapešť)

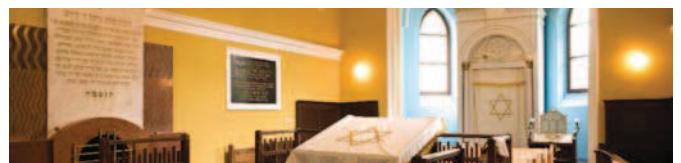
Zúčastní sa: István Balogh, profesor judaizmu na gymná-
ziu a základnej škole Sándora Scheibera (Budapešť).

Erev Roš hašana: 24 septembra 2014, streda 18:00 – privítanie
židovského nového roka 5775 v synagóge a následne
večera v sále Zoltána Wallensteina

Prvý deň Roš hašana 25. septembra 2014, štvrtok 18:00 -
poobedňajšia modlitba v prvý deň sviatku, tašlich, večerná
modlitba, Škola v Menháze I. – Čo vlastne oslavujeme na
Roš hašana? ŽNO pozdraví prítomných na sviatočnom ki-
duši.

**Kol Nidre – predvečer Jom kipuru – 3. októbra 2014, pia-
tok 18:30** – začiatok nášho najväčšieho sviatku, spojený s pri-
vítaním soboty.

Deň Jom kipuru – 4. októbra 2014, sobota 17:30 Mazkir –
spomienka na zosnulých, Škola v Menháze – Čo vlastne osla-
vujeme na Jom kipur? Poobedňajšia modlitba. Záverečná
modlitba Neila. ■

Smútočná tryzna na židovskom cintoríne po prvýkrát v Sládkovičove

Vnedelu 15. júna 2014 sa na starom ortodoxnom židovskom cintoríne v Sládkovičove konala po prvýkrát v histórii mesta smútočná tryzna za obeť šoa. Stalo sa tak pri príležitosti 70. výročia odvlečenia židovských občanov z Diószegu (Sládkovičovo) do koncentračných táborov.

Smútočnú spomienku na cintoríne moderovala pani Eva Sudová a ako prvý sa prítomným prihovorel primátor mesta pán Anton Szabó a jeho prejav vyvolal medzi zúčastnenými obdiv. Vyjadril mimo iného v mene mesta ospravedlnenie za hriechy vtedajších občanov, ktorí spolupracovali s vládnou mocou a poslali svojich spoluobčanov do táborov smrti. Verejne sa ospravedlnil pozostalým a všetkým členom židovskej náboženskej obce.

Nasledoval príhovor pána Rolanda Lanza, ktorý oboznámil prítomných s dejinami židovských rodín v Diószegu v slovenskom jazyku a pani Hildegarda Pokreis prítomných zaujala novými poznatkami o židovských rodinách v maďarskom jazyku. Prítomným sa prihovorela aj konzulka štátu Izrael na Slovensku pani Avital Gershon a jej prejav bol plný empatie a tolerancie.

Po príhovoroch sme prečítali mená všetkých občanov, ktorí sa stali obeťami holokaustu a nasledovalo tradičné zapálenie sviečok na menore. Prvú svieč-

ku zapálil pán rabín Baruch Myers z Bratislavy, druhú pani konzulka Avital Gershon a tretiu sviečku zapálil pán Ladislav Schragge, ktorého starý otec je pochovaný na miestnom židovskom cintoríne. Štvrtú sviečku zapálil pán Jaroslav Franek za Ústredný zväz židovských náboženských obcí na Slovensku, piatu sviečku zapálil pán primátor Anton Szabó, šiestu sviečku zapálila 87-ročná pani Rozália Deuschová z Galanty, ktorá prežila hrôzy holokaustu a siedmu sviečku, za všetky obeť šoa, zapálil pán Roland Lanz.

Po zapálení sviečok sa pán Vojtech Schragge spolu s ostatnými pomodlili Kadiš za obeť šoa a pán rabín Baruch Myers sa pomodlil El male rachamim.

Na záver pietnej spomienky si prítomní uctili obeť holokaustu položením kamienkov na pamätník obeť holokaustu a pani Eva Sudová pozvala všetkých do Inovatechu na prednášku o významných židovských rodinách v Diószegu. V rámci tejto prezentácie sa prítomní hostia dozvedeli zaujímavé in-

formácie o významných židovských osobnostiach, ktoré sú späté s históriou mesta – barón Karl Kuffner de Diószegh, Dávid Wollner, Tamara de Lempicka, Oskar Pfeffer, Raoul Bott a ich rodinných príslušníkov.

Po prednáške bolo pre hostí pripravené malé košer občerstvenie, ktoré všetkých v teplý letný deň osviežilo a bolo i príležitosťou na neformálne rozhovory a spomienky na už neexistujúcu židovskú náboženskú obec nášho mesta.

Chcem poďakovať mestu Sládkovičovo, na čele s primátorom Antonom Szabóom, Židovskej náboženskej obci Galanta, na čele s jej predsedom pánom Vojtechom Fahnom za nezištnú pomoc pri organizovaní prvej askary v našom meste. Vďaka patrí aj dobrovoľníkom a ďalším pomocníkom, bez ktorých by sa táto smútočná tryzna neuskutočnila. Chcem sa poďakovať aj všetkým občanom mesta, ktorí si uctili pamiatku našich odvlečených židovských obyvateľov a pevne dúfam, že sa stretneme aj pri ďalších podobných podujatiach. ■

Roland Lanz

Sládkovičovo - Diószeg

Komárňania žijúci v Izraeli a vojna

Vuplynulých dňoch izraelská armáda začala pozemný útok v pásme Gazy. Aj Židovská náboženská obec v Komárne sleduje dianie s obavami.

Väčšina slovenských i maďarských médií informuje o útrapách Palestínčanov jednostranne, čitatelia, ktorí neovládajú angličtinu alebo hebrejčinu sa o skutočných príčinách súčasného diania a každodennom živote Izraelčanov nedozvedajú takmer nič. Aj preto sme – popri našich sústavných modlitbách – položili niekoľko otázok Izraelčanom pochádzajúcim z Komárna, aby sme sa dozvedeli, ako prežívajú vojnu. Sú medzi nimi takí, ktorí žijú len niekoľko kilometrov od pásma Gazy, iní bývajú vo vzdialenejších kútoch krajiny. Vojnové udalosti ovplyvňujú ich životy rôznym, avšak zásadným spôsobom.

Dan Holczer, Beer Sheva

Dan Holczer (Pali) sa narodil v Komárne, žil na Eötvösovej ulici 9. Po spo-

ločenských zmenách sa presídlil do Izraela, už ako dospelý človek spolu so svojimi rodičmi (ktorí, žiaľ, dnes už nežijú). Pracuje v zdravotníctve. Je ženatý, má dve deti. So svojou rodinou žije v Beer Sheva, hlavnom meste púšte Negev (s počtom obyvateľov 180-tisíc). Pravidelne navštevuje Komárno, naposledy sme ho - spolu so sestrou Ági, žijúcou v Sydney - v našom meste privítali v júni, pri príležitosti Dňa martýrov.

– Ako sa máte, ako prežívate vojnové udalosti?

– Máme sa dobre, už sme si na tieto veci „zvykli“, nie je to po prvýkrát. Žijeme svoj každodenný život, pracujeme, samozrejme, primerane situácii, podľa pokynov armády. Sledujeme sirény, vďaka mobilom dokážeme sledovať situáciu v celej krajine. Na hľadanie úkrytu máme minútu. Je to dlhá doba a cez whatsapp môžeme byť v sústavnom spojení s rodinou a s priateľmi. Syn je voja-

kom. Pre nás, rodičov to vôbec nie je ľahké, ale on, resp. oni, vojaci plnia svoje povinnosti s oduševnením, lebo vedia, že to nikto za nich nespraví. Nebol by som si pomyslel, že 19-ročné „deti“ dokážu žiť tak zodpovedne a rozvážne vo svojom „armádnom povolaní“. Doma sú to stále tie rozmazané deti vychované vo vatičke, ktoré milujú život, počítačové hry a v neposlednom rade svoju lásku. Dcéra si užíva prázdniny... medzi dvoma sirénami. Napriek tomu chodí von, preč... TEROR NIKOHO NEZLOMÍ...!!!

– Aké sú podľa tvojho názoru vyhliadky? Čo možno očakávať?

Väčšina obyvateľov je toho názoru, aby armáda uskutočnila svoje vytyčené ciele v čo najväčšej miere, nech nastolí pokoj. Ľudia veria vláde, armáde a každý je presvedčený, že k nám zavíta ticho a pokoj. Vieme, že nemôžeme rátať s nikým na svete, len sami so sebou. ■